

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: *Saunalahden koulu*

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SISÄLTÖ, LAADINTA JA HYVÄKSYMINEN

Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on taroituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. **Tämä dokumentti on Espoossa käytössä oleva yhteinen pohja opiskeluhuoltosuunnitelmalle, jota koulu täydentää.** Opiskeluhuoltosuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Opiskeluhuoltosuunnitelmaa päivitetään aina tarvittaessa, useimmissa kouluissa vuosittain lukuvuoden alkaessa.

Opiskeluhuoltosuunnitelman sisältö:

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut
2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat
3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen
4. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhuollossa
5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen
6. Liitteet

Opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä eli yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelman hyväksyy koulun johtokunta.

1. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

Ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista on koulun tai oppilaitoksen henkilökunnalla. Yhteisön toimintakulttuurin kehittämistä ja yhteisöllistä työtä johtaa rehtori. Espoon kaupunki tuottaa ja vastaa psykologi- ja kuraattoripalveluista sekä kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin palveluista. Jokaiselle koululle on nimetty oma opiskeluhoitopalveluista vastaava psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri. Lisäksi kaikilla kouluilla on käytettävissään opiskeluhoollon koulutoimintaterapeuttien ja musiikkiterapeutin konsultaatiomahdollisuus. Eri toimijoiden rooleja on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen

Espoon kaupunki vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoollon suunnitelma toteutuu. Espoon kaupunki järjestää opiskeluhoollon yhteistyössä sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollon muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Espoon kaupunki vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä kouluterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien koulujen oppilaille heidän kotipaikastaan riippumatta.

Opiskeluhoollon palvelujen kohdentamisen kuvaus

Kuvataan miten koulun käytettävissä olevat opiskeluhoollon asiantuntijoiden palvelut kohdentuvat opiskeluhoollotyössä:

- **Koulu yhteisöön**

Saunalahden koulun opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat yhteisöllisen hyvinvointiryhmän kokouksiin sekä tekevät yhteisöllistä työtä luokkien, oppilasryhmien ja koulu yhteisön kanssa tarpeen ja resurssien mukaan

YHR/OTR kokoontuu koulussamme 2 krt viikossa 1,5h/kerta.

- **Yksittäiseen oppilaaseen**

Oppilaita tavataan yksilökäynneillä tarkastusten, tutkimusten tai tukitapaamisien merkeissä Saunalahden koulussa kuraattoripalvelua on tarjolla neljänä päivänä viikossa kaikkina muina päivinä paitsi tiistaisin. Koulupsykologi on paikalla 3-4 päivää viikossa. Terveystoiminta on koulussa tavoitettavissa joka päivä. Koulun oppilashuoltopalveluihin kuuluu myös 5 kokoai-kaista laaja-alaista erityisopettajaa.

- **Yhteistyöhön liittyviin tehtäviin** (opiskeluhoollon työntekijät tekevät monialaista yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella)

Sekä kuraattori että psykologi järjestävät teematunteja oppilasryhmille tarpeen mukaan, liit-tyen esim. stressin ja ahdistuksen hallintaan tai mielenterveyden hyvinvointiin.

Saunalahden alueelle on luotu myös ns. yhteistyöverkosto, jossa käsitellään alueen erilaisia ajankohtaisia lasten ja nuorten parissa esiintyviä ilmiöitä; tavoitellen vahvassa yhteistyössä ennaltaehkäisevyyttä.

- **Opiskeluhoollon kehittämiseen**

Opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat opiskeluhoollon kehittämiseen, arviointiin ja seurantaan.

Saunalahden koulussa opiskeluhoollotyötä arvioidaan ja suunnitellaan moniammatillisesti kaksi kertaa lukuvuodessa.

2. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koulun toimintakulttuuria, joka edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan tietoista ja suunnitelmallista koulun toimintakulttuurin kehittämistä.

Koulun yhteisöllisen hyvinvointiryhmän toimintatavat ja käytännöt

Yhteisöllisen työn suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR), jota johtaa rehtori. Suunnittelu tarkoittaa opiskeluhoiton kokonaisuuden koordinoitua koulussa ja siten myös yksilökohtaisen opiskeluhoiton menettelytavoista ja yhteistyökäytännöistä sopimista. Yhteisöllisen opiskeluhoiton suunnittelu ja toteuttaminen on kuitenkin ryhmän tärkein tehtävä. Tämä tarkoittaa tehtäviä, joihin sisältyvät kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin varmistaminen sekä hyvinvointia ja oppimista tukevan toiminnan kehittäminen ja toteuttaminen.

Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän tehtävinä opiskeluhoitossa ovat esimerkiksi:

- Rakenteiden ja toimintatapojen luominen yhteisölliselle ja ennaltaehkäisevälle työlle
- Luokka- ja koulukohtaisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen yhteisöllisen opiskeluhoiton toimenpiteiden suunnittelussa ja toimenpiteiden määrittelyssä
- Kirjallisten suunnitelmien (ml. opiskeluhoitosuunnitelma) valmistelu ja päivittäminen
- Toimintatavoista ja suunnitelmista tiedottaminen
- Oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen
- Vuorovaikutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisen suunnittelu ja yhdenmukaisten toimintatapojen varmistaminen
- Työrauhan tukeminen
- Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja niihin puuttumisen toimintatavoista sopiminen
- Kouluyhteisön ja ryhmien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tilan sekä yhteisöllisen hyvinvointityön vaikuttavuuden seuranta ja arviointi

Hyvinvointiryhmän työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai koko yhteisö. Asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla, eikä ryhmä koskaan käsittele yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa. Yhteisöllisiä toimia voidaan suunnata kaikille yhteisön jäsenille tai kohdentaa esimerkiksi ryhmälle, jossa on havaittu kiusaamista tai työrauhaongelmia.

Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä on monialainen, ja sitä johtaa rehtori. Rehtorin lisäksi ryhmän muita jäseniä ovat terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, laaja-alainen erityisopettaja tai erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja opettajakunnan jäsen / jäseniä sekä joissakin kouluissa opetustoimen omat kouluterapeutit. Ryhmään kutsutaan säännöllisesti myös oppilaiden (esim. oppilaskunnan), huoltajien, nuorisotoimen ja muiden toimijoiden edustajia.

Hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti ennalta sovitun aikataulun mukaisesti. Tehtävät edellyttävät, että ryhmä kokoontuu suunnitelmallisesti ja riittävän usein. Koulu tiedottaa yhteisöllisestä opiskeluhoitosta sovitun käytännön mukaisesti. Hyvinvointiryhmä suunnittelee, arvioi ja kehittää toimintaansa vuosittain. Lukuvuosittaista suunnittelua tukemaan voidaan laatia opiskeluhoiton vuosikello. Yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä käsitellyt asiat dokumentoidaan ennalta sovitulla tavalla. Keskeisistä käsitellyistä asioista tiedotetaan koulun internet-sivuilla tai Wilman kautta.

Koulun hyvinvointiryhmään kuuluvat rehtori- ja virka-apulaisrehtori, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, opinto-ohjaajat sekä laaja-alaiset erityisopettajat. Yhteistyötä johtoryhmän kanssa edistetään

säännöllisillä oppilashuollon työntekijöiden tiimikokoontumisilla. Tällä varmistetaan isossa talossa tiedonkulku ja mahdollisuus reagoida nopeasti esille nouseviin ilmiöihin/tilanteisiin. Tiimin terveiset kirjataan viikoittain johtoryhmän muistioon. Lukuvuoden alussa koulu tiedottaa opiskeluhuollon käytännöstään huoltajia Wilman kautta. Terveystietäjä tiedottaa omasta toiminnastaan suoraan huoltajille. Kuraattori ja psykologi tiedottavat tarvittaessa ajankohtaisista asioista sekä yksilö- ja ryhmäkohtaisilla viestillä. Erityisopettajien yhteinen tiimi huolehtii opettajien tiedottamisesta oppilaiden tuen tarpeiden järjestämiseen ja koordinointiin liittyen. Tiimi kokoontuu viikoittain.

Yhteistyö ja toimenpiteet oppilaiden osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi

Kuvataan koulun käytännöt oppilaiden mahdollisuudesta osallistua koulutyön suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi esimerkiksi oppitunneilla ja välituntitoiminnan sekä kerhotoiminnan avulla. Kuvataan oppilaiden osallisuusryhmät sekä niiden vuosikello tai vastaava. Kuvataan yhteistyö lähikoulujen kanssa oppilaiden siirtymävaiheissa sekä esimerkiksi tukioppilaiden osuus niissä.

Saunalahden koulussa toteutuu seuraavat rakenteet osallisuuden edistämiseksi:

- *koulun omat kerhot sekä yhteistyökumppaneiden järjestämä kerhotoiminta*
- *"ME -tunnit" viikoittain (luokkakokoukset ja elämänhallinnantaitojen vahvistaminen; sis. Arvokas, KiVa-ohjelma, Vahvuuspedagogiikka)*
- *Oppilasparlamentti ja oppilaskunnan hallitus sekä viikoittaiset oppilaiden itse ideoimat oppilastiimit*
- *Tukioppilaat*
- *Verso- & KiVa -toiminta*
- *oppilaiden vastuutehtävät: välkkäritoiminta, kielioppaat, digitutorit, AV-tiimi*
- *Ympäristöneuvosto*
- *Ruokaraati*
- *reksin tunnit kuukausittain*
- *Nuokkuyhteistyö, juhlat, Lava on vapaa -tapahtumat*
- *kummitoiminta ylä- ja alaluokkien kesken*

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, opetuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Kuvataan yhteisöllisen opiskeluhuollon rooli oppilaan ohjauksessa ja opetuksen siirtymävaiheissa esimerkiksi oppilaiden siirtymässä esiopetuksesta alkuopetukseen, alakoulusta yläkouluun, oppilaan muuttaessa ensimmäistä kertaa Suomeen tai oppilaan vaihtaessa koulua. Kuvataan koulun toiminta- ja yhteistyömallit, huomioidaan käytössä olevat siirtymävaiheiden toimintatavat sekä nivelvaiheiden tiedonsiirto tarpeellisen opetuksen ja kasvatukseen tarvittavan tiedon siirtämiseen.

- *Siirtymä esiopetuksesta alkuopetukseen: vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen mukainen joustava siirtymä, elat hoitavat siirtopalaverit (rakenteet luotu) & tutustumis- ja vanhempaintapahtumat*
- *Siirtymät alkuopetuksesta kolmannelle: siirto- ja tutustumisrakenteet sekä vanhempainillat*
- *Siirtymä yläkouluun: nivellysvaihe toteutetaan saattaen ja mahdollisuuksien mukaan elat ja opo jatkavat samojen oppilaiden kanssa*
- *Oppilaanohjaajan oppitunnit 6.luokkalaisille oppimaan oppimisen taidoista ja yläluokilla opiskelusta*
- *Aina opettajan vaihtuessa siirtopalaveri, jossa koulu on aloitteellinen*

Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämisessä

Koulu tekee yhteistyötä nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa. Yhteistyö voi tapahtua esimerkiksi asian-
tuntijavierailuina yhteisöllisen opiskeluhuollon kokousten puitteissa. Nuorisopalvelujen kanssa yhteisöllistä työtä tehdään Nuori Espoo -toimintamallin pohjalta.

Saunalahden koulu tekee tiivistä päivittäistä yhteistyötä samassa rakennuksessa olevan Nuorisopalveluiden ja kirjaston yksiköiden kanssa. Olemme luoneet Saunalahden alueverkoston syksyllä 2020. Verkoston jäsenet kokoontuvat noin kaksi kertaa lukukaudessa. Alueverkoston kuuluvat mm S-market Saunalahden kauppia, Nuorisotyö raiteilla, Walkers, Espoon nuorisotoimi, Ankkuri-poliisi, lastensuojelu, Asuntosäätiö Settlementti, Espoon seurakunta, Saunalahden koulun kirjasto sekä Saunalahden koulu. Verkoston tavoitteena on tunnistaa asuinalueen lapsiin ja nuoriin liittyviä ilmiöitä sekä järjestää ennaltaehkäisevää toimintaa moniammatillisessa yhteistyössä.

Kaikille kouluille yhteisiä toimintatapoja

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Espoon kaupungin peruskoulujen ja lukioiden kriisisuunnitelma **täydennetään koulukohtaisilla tiedoilla** ja lisätään opiskeluhoitosuunnitelman liitteeksi (liite 2).

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulun yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallisuutta vahvistaen pyritään sitouttavaan kouluyhteisöön ja ehkäisemään oppilaiden poissaoloja. Poissaolojen seuranta ja niihin puuttumista toteutetaan ns. poissaolojen porrasmallin mukaisesti (liite 3).

Päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulujen ehkäisevä päihdetyö jatkaa varhaiskasvatuksessa aloitettua työtä. Ehkäisevä päihdetyö on osa oppilaitoksen perustyötä, toimintatapoja ja -kulttuuria, joilla tuetaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilaitosten päihdetyötä määrittelevät lainsäädäntö, opetussuunnitelma sekä opiskeluhuollon käytännöt. Voidaan sanoa, että kaikki opiskelutyön ja -ympäristön kehittäminen paremmin päihteiltä ja päihdehaitoilta suojaavaksi on ehkäisevää päihdetyötä. Keskeistä on esimerkiksi oppilaitoksen työ nuoren terveen kasvun ja kehityksen tukemiseksi (liite 4).

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallinen opiskeluympäristö koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä. Turvallisen opiskeluympäristön luominen on yhteinen tehtävä, joka kuuluu kaikille kouluyhteisön aikuisille. Koulun turvallista toimintakulttuuria vahvistetaan huolehtimalla tunne- ja vuoro-vaikutustaitojen opetuksesta sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon avulla. Yhdessä vahvaksi yhteiseksi – Ei kiusaamiselle! -suunnitelmassa on 14 toimenpidettä, joilla ehkäistään kiusaamista ja väkivaltaa. Sen mukaisesti koulussa tulee olla selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Toimintamalli tulee olla oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön tiedossa (liite 5). **Koulukohtainen kiusaamiseen puuttumisen toimintamalli julkaistaan koulun nettisivulla.**

Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Terveysneuvonnan ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain liitteessä 6.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Oppilaitosten terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on laaja, monialaista asiantuntemusta edellyttävä tehtävä, joka on annettu useiden eri viranomaisten vastuulle. Oppilas - ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) tuo opiskelu ympäristöstä ja yhteisön hyvinvoinnista huolehtimisen kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien tehtäväksi yhteisöllisessä opiskelu huollossa. Terveystiedonhuoltolaki velvoittaa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttamaan oppilaitostarkastukset säännöllisesti yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaitos ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia kartoitetaan kolmen vuoden välein tehtävän oppilaitoksen monialaisen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastus tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, terveystarkastajan, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmälle tehdään vuosittain yleisellä tasolla kooste edellisen lukuvuoden tarkastuksista.

3. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Koulun toimintakulttuurissa yhdistyvät parhaimmillaan oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioiminen sekä yhteisöllisen hyvinvoinnin rakentaminen. Hyvinvoinnin näkökulma ulottuu kaikkeen koulun toimintaan ja ohjaa jokaisen työskentelyä. Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille oppilaille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa.

Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiin opiskeluhuollon palveluja. Opiskeluhuollollinen polku on kuvattu liitteessä 7. Yksilökohtainen oppilahuolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Koulussa toteutettava yksilökohtainen työ on sekä ehkäisevää että korjaavaa.

Oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon, jota ovat:

a) Yksittäiselle oppilaalle annettavat kuraattorin, psykologin sekä kouluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen, jotka toteutetaan terveystarkastusten sekä terveysneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Oppilaan sairauden vaatiman hoidon tai lääkityksen järjestäminen koulussa tapahtuu Espoon ohjelmateriaalin mukaan (Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista liitteenä 8).

Psykologin ja kuraattorit palvelut

Opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin yksilökohtaisilla palveluilla tarkoitetaan opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

b) Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen oppilaan monialaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Työssä tuetaan myös huoltajia ja ohjataan heidät tarvittaessa koulun ulkopuolisten palvelujen piiriin.

Tapauskohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoolltopalvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Yksilökohtainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän koosta se opiskeluhoollon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Oppilaan tai huoltajan suostumus pyydetään aina yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Suostumus voidaan pyytää suullisesti siinä vaiheessa, kun aletaan koota yksilökohtaista asiantuntijaryhmää ja sen jäseniä. Suullinen suostumus vahvistetaan kirjallisesti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Jos yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanoon tulee myöhemmin muutoksia, tehdään niistä merkintä lomakkeeseen. Suostumuslomake arkistoidaan opiskeluhoitokertomuksen yhteyteen.

Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen.

Opiskeluhoitokertomukset sekä muut opiskeluhoitokertomusten tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoitokertomusrekisteriin. Rekisterin vastuhenkilö on tulosyksiköitasolla opiskeluhoitokertomusten päällikkö ja koulun tasolla koulun kuraattori. Opiskeluhoitokertomusrekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta, ovat salassa pidettäviä. Koulun tasolla ko. kuraattori vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää mainittua rekisteriä. Ensivaiheen arkistointi tapahtuu yksiköissä ja on ko. yksikön opiskeluhoitokertomusten kuraattorin vastuulla sen jälkeen, kun opiskeluhoitokertomukset on hänelle toimitettu. Arkistointipaikan tulee olla paloturvallinen lukittu tila / arkistokaappi ja vain tietoja työn takia tarvitsevilla tulee olla pääsy ko. asiakirjoihin.

Yhteistyö yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomusten toimijoiden ja koulun ulkopuolisten palveluiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti käytössä olevien toimintamallien mukaan mm. nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, perheneuvolan, lasten kuntoutuspalvelujen, terveyspalvelujen (mm. Nupoli), erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa. Yhteistyöhön voidaan kutsua myös kolmannen sektorin edustajia (esim. Nuorten turvatalo tai Aseman Lapset ry.).

4. OPPILAIDEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS OPISKELUHUOLLOSSA

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaiden osallisuus on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että heillä on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvissä asioissa. Oppilaille tulee myös järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien (ml. opiskeluhoitosuunnitelma) valmisteluun. Huoltajien osallisuus ja mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun yhteistyössä voidaan parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittää yhteisöllisiä toimintatapoja.

Opiskeluhoitoa toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoillon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Kuvataan miten henkilöstö, oppilaat ja huoltajat ovat olleet **opiskeluhoitosuunnitelman laatimisessa mukana**

Suunnitelma on laadittu yhteistyössä koulun oppilashuoltohenkilöstön, erityisopettajien sekä johtotien kanssa. Koko henkilöstö on käynyt suunnitelman läpi ja halutessaan voinut kommentoida tekstiä. Suunnitelma on saatettu myös vanhempainyhdistykselle tiedoksi. Koulun johtokunta on perehtynyt suunnitelmaan ja hyväksynyt sen 15.12.2021. Oppilaita on kuultu yhteisöllisen YHR:n puitteissa joulukuun -21 aikana

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Oppilasparlamentin kautta pyydetään oppilailta ehdotuksia YHR:n toimintaan syksyisin; oppilaat osallistuvat 1-2 kertaa lukuvuodessa YOHR:n kokouksiin. Toimintaa arvioidaan yhdessä vuosittaisten yhteistyökumppaneiden (esim. Saunalahden alueverkoston jäsenet ja huoltajat yms.) kanssa keväisin.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **huoltajat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon koulun suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Saunalahden koulun johtokunta ja vanhempainyhdistys osallistuvat yhteistyössä laaditun suunnitelman kautta. Yhteisiin kokouksiin huoltajat osallistuvat joko omasta aloitteestaan tai kutsuttuina soveltuvin osin. Vuosittaiseen arviointiin osallistuu johtokunta sekä vanhempainyhdistys

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaille ja huoltajille tiedotetaan yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toimintatavoista**

Yksilökohtaisen oppilashuollon toiminnasta tiedotetaan sekä oppilaille että heidän huoltajilleen Wilma-tiedotteilla ja syksyn vanhempainilloissa

5. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Opiskeluhuollon tavoitteita ja toimenpiteitä tulee tehdä tietoon perustuen. Se edellyttää luokka- ja koulukohtaista hyvinvointitietoa, jota saadaan kohtaamisissa oppilaiden kanssa sekä oppilaskyselyissä, Kouluterveyskyselyssä, Move!-mittauksissa ja Hyvinvointikartta-kyselyssä. Kaupunkitasoista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista saadaan vuosittain Toimintaympäristön tila -raportista. Hyvinvointitietojen tuloksia analysoidaan ja sen perusteella tehtäviä toimenpiteitä suunnitellaan yhdessä koulun henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteille ja toimenpiteille määritellään mittarit ja seuranta tehdään systemaattisesti.

Kaupunkitasolla opiskeluhuollon ohjausryhmä suunnittelee, kehittää, ohjaa ja arvioi monialaisesti opiskeluhoitoa. Espoossa ohjausryhmänä toimii lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmä.

Opiskeluhoitosuunnitelmaan kirjataan koulukohtaiset opiskeluhuollon tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta.

Saunalahden koulun opiskeluhuollon tehtävä on edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia ja siten myös oppimista. Koulun johtoryhmä vastaa siitä, että kaikkien koulukohtaisten kyselyjen tulokset käydään läpi moniammatillisesti ja näiden tulosten perusteella suunnitellaan vuosittain toteutettava Saunalahden kouluyhteisön hyvinvointia edistävä ja ylläpitävä toiminta. Hyvinvointityötä toteutetaan koulun toimintakulttuurin ja luotujen rakenteiden avulla päivittäin positiivisen pedagogiikan valmiuksia hyödyntäen. Toimintaa arvioidaan kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

6. LIITTEET

- Liite 1. Opiskeluhuollon toimijoiden tehtäväkuvaukset
- Liite 2. Kriisisuunnitelma
- Liite 3. Poissaolojen seuraaminen ja niihin puuttuminen
- Liite 4. Päihdesuunnitelma
- Liite 5. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ”Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei kiusaamiselle”
- Liite 6. Terveysneuvonnan ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain
- Liite 7. Opiskeluhoollollinen polku
- Liite 8. Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista